

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 martie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Petru Ursache,

judecători – Ghenadie Nicolaev, Constantin Alerguș, Vladimir Timofti și Petru Moraru,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Șchiopu Virgiliu în numele inculpatului Onei Serghei, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 09 iunie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui

ONEI Serghei Nicanor, născut la 17 septembrie 1948, originar din s. Musteața, r-nul Fălești și domiciliat în mun. Chișinău, str. A. Doga 36, ap. 37;

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.05.2012 – 09.06.2014;

Instanța de apel: 18.07.2014 – 25.11.2014;

Instanța de recurs: 30.01.2015 – 10.03.2015.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 09 iunie 2014, Onei Serghei învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost achitat pe acest capăt de acuzare, deoarece fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii nominalizate.

Totodată, Onei Serghei a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, în redacția Legii din 18.12.2008, la 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a instituțiilor/întreprinderilor pe un termen de 1 an.

În conformitate cu prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, pedeapsa stabilită lui Onei Serghei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

Măsura preventivă - obligația scrisă de a nu părăsi localitatea, a fost menținută pînă la rămînerea sentinței definitive, după care va înceta de drept.

Acțiunea civilă înaintată de partea civilă S.A. „Inmacometal” a fost admisă parțial, cu dispunerea încasării de la Onei Serghei în beneficiul S.A. „Inmacometal” a prejudiciului material în cuantum de 20 500 lei.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, *de fapt*, Onei S. în perioada de timp februarie 2005 - aprilie 2006, în baza ordinului nr. 1/1 din 04.01.1999, fiind angajat în funcția de director al S.A. „Inmacometal” amplasat în mun. Chișinău, str. Uzinelor 12/3 și avînd drept de administrare și gestionare a bunurilor întreprinderii, folosindu-se de situația de serviciu, în scopul delapidării averii întreprinderii nominalizate, pentru lunile în care angajatul S. Proaspăt nu a activat, intenționat prin falsificarea semnăturii ultimului a primit salariul pentru acesta, conform borderourilor de plată:

- nr. 5 din 18.03.2005 pentru luna februarie 2005 în sumă de 1371 lei;
- nr. 7 din 20.03.2005 pentru luna martie 2005 în sumă de 474 lei;
- nr. 9 din 27.05.2005 pentru luna aprilie 2005 în sumă de 903 lei;
- nr. 10 din 30.08.2005 pentru luna mai 2005 în sumă de 904 lei;
- nr. 11 din 30.08.2005 pentru luna iunie 2005 în sumă de 903 lei;
- nr. 12 din 14.09.2005 pentru luna iulie 2005 în sumă de 903 lei;
- nr. 15 din 26.10.2005 pentru luna august 2005 în sumă de 903 lei;
- nr. 16 din 26.10.2005 pentru luna septembrie 2005 în sumă de 904 lei;
- nr. 24 din 13.12.2005 pentru luna octombrie 2005 în sumă de 903 lei;
- nr. 1 din 07.03.2006 pentru luna noiembrie 2005 în sumă de 903 lei;
- nr. 4 din 28.04.2006 pentru luna decembrie 2005 în sumă de 894 lei;
- nr. 6 din 28.04.2006 pentru luna ianuarie 2006 în sumă de 904 lei;
- nr. 8 din 28.04.2006 pentru luna februarie 2006 în sumă de 904 lei, astfel în sumă totală de 11773 lei și pentru lunile în care angajata L. Proaspăt nu a activat, intenționat, prin falsificarea semnăturii ultimei a primit salariul pentru aceasta, conform borderourilor de plată:

- nr. 10 din 30.08.2005 pentru luna mai 2005 în sumă de 873 lei;
- nr. 11 din 30.08.2005 pentru luna iunie 2005 în sumă de 874 lei;
- nr. 12 din 14.09.2005 pentru luna iulie 2005 în sumă de 873 lei;
- nr. 15 din 26.10.2005 pentru luna august 2005 în sumă de 874 lei;
- nr. 16 din 26.10.2005 pentru luna septembrie 2005 în sumă de 874 lei;
- nr. 24 din 13.12.2005 pentru luna octombrie 2005 în sumă de 873 lei;
- nr. 1 din 07.03.2006 pentru luna noiembrie 2005 în sumă de 874 lei;
- nr. 4 din 28.04.2006 pentru luna decembrie 2005 în sumă de 864 lei;
- nr. 6 din 28.04.2006 pentru luna ianuarie 2006 în sumă de 874 lei;

- nr. 8 din 28.04.2006 pentru luna februarie 2006 în sumă de 874 lei, astfel în sumă totală de 8727 lei, prin ce i-a cauzat S.A. „Inmacometal” un prejudiciu material în sumă totală de 20 500 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că în drept, faptele inculpatului Onei S. întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) li. d) Cod penal, *delapidarea averii străine adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului săvârșită cu folosirea situației de serviciu*, în redacția Legii nr. 277 din 18.12.2008.

De către organul de urmărire penală acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Codul penal, adică confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, acțiuni soldate cu daune în proporții mari a drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor juridice și în baza art. 191 alin. (5) Codul penal, delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari și cu folosirea situației de serviciu.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. 401- 402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apeluri de către acuzatorul de stat, avocatul V. Castraveț în interesele părții vătămate S.A. “Inmacometal” și inculpatul Onei S.

3.1. Procurorul a solicitat casarea sentinței, cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Onei S. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 2 ani închisoare și în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare.

În motivarea cererii de apel, acuzatorul de stat a indicat că sentința este ilegală și neîntemeiată, iar la judecarea cauzei au fost încălcate normele de drept material și procesual, mai mult instanța de fond nu a luat în considerație perioada anilor 2000 - aprilie 2006, în care Onei S. a activat în funcție de director, angajând la serviciu la S.A. „Inmacometal”, rudele sale: Onei T. - soția, Proaspăt L. - nepoată de la soră, Proaspăt S. - nepot și Baltag Al. - cunoscut, dar greșit a fost reținută în sarcina inculpatului doar perioada februarie 2005 - aprilie 2006, fără ca să fie menționat faptul că persoanele nominalizate supra, au fost angajate la serviciu de către Onei S. și că acesta prin falsificarea semnăturilor lor, a primit salariile pentru persoanele nominalizate, conform tuturor borderourilor de plată indicate în actul de punere sub învinuire.

Totodată, acuzatorul de stat a specificat că instanța de fond a menționat despre declarațiile lui Onei S. potrivit cărora: *„au fost perioade la întreprindere când salariații nu lucrau dar primeau salariu și se semnau pentru aceasta și că toate deciziile le lua Grosu A., care era președintele consiliului societății”*, dar nu s-a dat o apreciere acestor declarații în coraport cu probele aduse de către partea acuzării.

De asemenea, prima instanță analizând raportul de expertiză grafologică nr. 2216-2219 din 03.09.2010, eronat a concluzionat că vinovăția lui Onei S. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal nu s-a confirmat. Mai mult ca atât, instanța de fond neîntemeiat a constatat că tabelele de pontaj nu constituie documente oficiale.

În consecință, acuzatorul de stat specificat că prima instanță nu a apreciat corect probele administrate de către partea acuzării, dar s-a bazat doar pe probele apărării, neluând în considerație caracterul periculos al infracțiunilor incriminate inculpatului.

3.2. Avocatul V. Castraveț, acționând în numele părții vătămate S.A. „Inmacometal”, a solicitat casarea sentinței, cu adoptarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Onei S. să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal și în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, cu stabilirea pedepsei penale în limitele sancțiunilor articolelor nominalizate.

Avocatul a menționat că încadrarea juridică a faptelor reținute în sarcina inculpatului în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, este neîntemeiată și ilegală dat fiind că eronat s-a apreciat suma prejudiciului material cauzat părții vătămate, ca rezultat al însușirii ilegale a salariilor destinate pentru cet.: Onei T., Proaspăt L., Proaspăt St. și Baltag Al. Astfel, instanța a considerat dovedite doar episoadele în care conform expertizelor grafologice semnăturile lui Proaspăt S. și Proaspăt L. din borderourile de plată au fost falsificate de către Onei S.

Totodată, s-a menționat că instanța de fond nu a ținut cont de faptul că inculpatul a însușit banii destinați salarizării soției sale, căreia ilegal i se calcula și i se achita salariu, în pofida faptului că nu a activat în cadrul S.A. „Inmacometal”, ceea ce s-a demonstrat în cadrul urmăririi penale și a cercetării judecătorești. La fel, apărătorul a relevat faptul că motivarea soluției, în mare măsură contravine dispozitivului adoptat de instanță.

3.3. Inculpatul, potrivit cererii de apel declarate, a solicitat casarea parțială a sentinței în partea condamnării lui de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare pe acest capăt de învinuire, din motiv că fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii nominalizate.

În motivarea cererii de apel inculpatul a indicat că nu este de acord cu sentința pronunțată, o consideră ca fiind neîntemeiată și pasibilă casării din considerentele că acțiunile incriminate lui nu au fost confirmate prin careva probe pertinente și concludente. Mai mult, partea acuzării nu a adus nici o probă că învinuitul a avut în administrarea sa pretinsele sume delapidate, iar unul din semnele componente ale infracțiunii de delapidare prevede expres că bunurile să fie transmise în administrarea celui vinovat.

Însă, la întreprindere erau angajați contabili și casieri, care trebuiau să acționeze în conformitate cu normele legale și, în special cu Hotărârea Guvernului Nr. 764 din 25.11.1992 privind aprobarea normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în

economia națională a Republicii Moldova, potrivit cărora anume contabilitatea era responsabilă exclusiv de eliberarea salariului, dar nu administratorul, după cum se pretinde de către procuror.

De asemenea, apelantul a menționat că, potrivit actului normativ indicat supra, eliberarea numerarului din casele întreprinderilor se efectuează prin dispoziții de plată sau alte scripte întocmite în modul corespunzător (borderouri de plăți, cereri de eliberare a numerarului, conturi etc.) cu aplicarea ștampilei, cu atributele dispoziției de plată. Scriptele de eliberare a numerarului trebuie să fie semnate de conducătorul și contabilul-șef al întreprinderii sau de alte persoane împuternicite.

La eliberarea banilor unei persoane apartine prin dispoziție de plată sau printr-un alt script similar, casierul cere să i se prezinte legitimația primitorului, înregistrează denumirea și numărul documentului, de către cine și când a fost eliberat documentul, reținând recipisa primitorului. Semnătura de primire a banilor poate fi făcută numai cu propria mână, cu cerneală sau cu pix, indicându-se suma primită: lei în litere, bani - în cifre. Casierul eliberează banii numai persoanei indicate în dispoziția de plată sau în substituentul acesteia. Dacă banii se eliberează printr-o procură, întocmită în modul stabilit, în textul dispoziției, după numele/pronumele și patronimicul primitorului, contabilitatea indică numele, prenumele și patronimicul persoanei, care primește nemijlocit banii, prin procură.

Față de cele ce preced, apelantul a specificat că partea acuzării nu a cercetat de ce sumele menționate au ajuns la administrator, de ce lipsesc documentele de eliberare și de însoțire a banilor respectivi.

În consecință, apelantul a reiterat că lipsa unuia din elemente constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 Cod penal, duce la imposibilitatea cercetării penale și a condamnării unei persoane în baza acesteia.

De altfel, în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată nu s-a dovedit faptul comiterii de către Onei S. a delapidării averii străine prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, din care circumstanțe dânsul urmează a fi achitat de cele incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, a fost respins apelul declarat de inculpat și au fost admise apelurile procurorului și a avocatului Castraveț V. în interesele S.A. „Inmacometal”, a fost casată sentința și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Onei S. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (2) Cod penal la 2 ani închisoare și în baza art. 191 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Onei S. i-a fost stabilită pedeapsa definitivă, sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani și 6 luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei stabilit inculpatului va începe a curge din data reținerii lui Onei S.

La fel, s-a dispus încasarea de la Onei S. în beneficiul S.A. „Inmacommetal” prejudiciul material în mărime de 237 446 lei.

5. În partea descriptivă a deciziei adoptate, instanța de apel a menționat că, reieșind din probele administrate și cercetate suplimentar în cadrul ședințelor de judecată, s-a constatat cu certitudine că inculpatul avînd un plan criminal și o intenție unică caracterizată prin mai multe acțiuni infracționale, comise în scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, a comis infracțiunea de delapidare a averii străine și confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, în următoarele circumstanțe.

În perioada de timp, aprilie 2000 - aprilie 2006, Onei S., în baza ordinului de numire în funcție nr. 1/1 din 04.01.1999, deținînd funcția de director al S.A. „Inmacommetal”, c/f 1003600015301/040116, cu adresa juridică în mun. Chișinău, str. Uzinelor 12/3, cu drept de administrare și gestionare a bunurilor întreprinderii, folosindu-se de situația de serviciu, în scopul delapidării averii întreprinderii menționate i-a angajat formal la serviciu pe cet. Onei T., Proaspăt L., Proaspăt S. și Baltag Al., care îi sunt rude și cunoscuți apropiați.

Ulterior, Onei S. lunar întocmea și semna tabelele de pontaj, în care introducea date false, precum că cet. Onei T., Proaspăt L., Proaspăt S. și Baltag Al., activau în cadrul întreprinderii S.A. „Inmacommetal” și le transmitea în contabilitate, pentru întocmirea actelor de plată a salariului pentru angajații nominalizați.

După care, Onei S. lunar primea mijloacele bănești destinate salarizării cet. Onei T., Proaspăt L., Proaspăt S. și Baltag Al., prin intermediul filialei BC „Moldincombank” S.A. amplasată pe str. Armenească 38 din mun. Chișinău și a contabilității S.A. „Inmacommetal”, bani care i-a însușit, folosindu-i în scopuri personale, iar pentru camuflarea acțiunilor infracționale, prin imitare servilă, a falsificat semnăturile persoanelor indicate supra în listele de plată.

În așa mod, în perioada de timp, aprilie 2000 - aprilie 2006, Onei S., prin falsificarea datelor privind activitatea angajaților întreprinderii, și anume a cet. Onei T., Proaspăt L., Proaspăt S. și Baltag Al. și prin primirea salariilor acestora, persoane care de fapt nu au activat, fiind angajați fictiv, a însușit de la S.A. „Inmacommetal” bani în sumă totală de 237 446 lei, cauzîndu-i astfel părții vătămate daune materiale în proporții deosebit de mari, ceea ce constituie 11 872 unități convenționale.

Tot el, Onei S., în baza ordinului de numire în funcție nr.1/1 din 04.01.1999 deținînd funcția de director al S.A. „Inmacommetal”, cu drept de administrare și gestionare a bunurilor întreprinderii, folosindu-se de situația de serviciu, în scopul delapidării averii întreprinderii date, lunar întocmea și semna tabele de pontaj în care introducea date false, precum că cet. Onei T., Proaspăt L., Proaspăt S. și Baltag Al. activau în cadrul întreprinderii S.A. „Inmacommetal”, pe care ulterior le transmitea în contabilitate pentru întocmirea listelor de plată a salariului angajaților întreprinderii nominalizate, falsificînd semnăturile persoanelor indicate supra în listele de plată.

După falsificarea semnăturilor, Onei S. prezenta în contabilitatea S.A. „Inmacometal”, pentru evidență contabilă, listele de plată cu conținut fals, documente care conform Legii contabilității nr. 426-XIII din 4 aprilie 1995, acordă drepturi și eliberează de obligații.

În așa mod, în perioada de timp, aprilie 2000 - aprilie 2006, Onei S., prin falsificarea actelor privind activitatea angajaților: Onei T., Proaspăt L., Proaspăt S. și Baltag Al. în cadrul întreprinderii și primirea salariilor acestora, a însușit de la S.A. „Inmacometal” mijloace bănești în sumă de 237 446 lei, cauzându-i părții vătămate daune materiale în proporții deosebit de mari.

Instanța de apel, analizând probele și actele cauzei, apreciindu-le, cu respectarea prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a constatat că acestea demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate lui, prevăzute de art. 191 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. d) Codul penal, după semnele calificative: *delapidarea verii străine adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari și cu folosirea situației de serviciu și confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, acțiuni soldate cu daune în proporții mari a drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor juridice.*

Astfel, instanța de apel a conchis că instanța de fond, la examinarea probelor, eronat a apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, inclusiv și declarațiile martorilor audiați la urmărirea penală și în ședința de judecată concluzionând că în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Or, în cadrul urmăririi penale și a cercetării judecătorești s-a demonstrat că anume la indicația inculpatului Onei S., contabilul-șef, Batâr E. a perfectat tabelele de pontaj cu date false pe care ulterior în calitate de director al S.A. „Inmacometal” le-a semnat, iar în baza acestora erau perfectate și semnate de către inculpat listele de plată a salariilor angajaților întreprinderii.

Prin urmare, atât tabelele de pontaj, cât și listele de plată a salariului constituie documente oficiale, prevăzute de dispoziția art. 361 Cod penal, deoarece acestea confirmă anumite fapte ce țin de activitatea salariaților în cadrul întreprinderii, acordă drepturi - achitarea salariului necuvenit și au importanță juridică, inclusiv pentru stabilirea stagiului de cotizare, pentru stabilirea pensiei, precum și pentru achitarea altor plăți sociale.

Mai mult ca atât, s-a indicat că tabelele de pontaj și listele de plată din speță reprezintă documente oficiale, deoarece din ele rezultă careva drepturi, pe ele erau aplicate ștampile, sigilii, semnături care aparțineau întreprinderii nominalizate, or, în situația în care acestea nu constituia documente oficiale, inculpatul Onei S. nu putea avea posibilitatea reală de a prezenta actele respective băncii și de a ridica sume bănești.

În continuare, pe marginea alegațiilor apelanților privitor la existența componenței de infracțiune prevăzute de art. 191 Cod penal în acțiunile inculpatului, instanța de apel a specificat că prin administrator se înțelege persoana care fără a avea contact direct cu bunurile altei persoane, are dreptul de a da dispoziții cu privire la păstrarea, prelucrarea, vânzarea sau folosirea acestor bunuri, aceste caractere vin în contact direct cu bunurile altei persoane, datorită atribuțiilor sale legate de păstrare și administrare.

De asemenea, s-a menționat că calitatea de a administrator a bunurilor firmei i-a fost oferită inculpatului Onei S. prin ordinul nr. 1/1 din 04.01.1999, iar din statutul de funcționarea al S.A. „Inmacometal”, capitolul IX, pct. 72, în atribuțiile directorului este indicat că acesta poartă răspundere patrimonială pentru recuperarea prejudiciului cauzat societății în urma deciziilor adoptate cu încălcarea legislației și a prezentului statut.

În susținerea acestei ipoteze, s-a făcut referire și la capitolului XI al statutului întreprinderii nominalizate, potrivit pct. 83 sunt considerate persoane cu funcție de răspundere ale societății, membrii consiliului societății, structurii ei executive, precum și alte persoane care exercită atribuții de dispoziție în administrarea societății.

Astfel, reieșind din cele constatate instanța de apel a statuat că vinovăția inculpatului în baza art. 191 alin. (5) Cod penal este indubitabil dovedită prin probele cercetate în cadrul ședințelor de judecată.

Cu privire la soluționarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, instanța de apel a conchis că acțiunea civilă înaintată de către S.A. „Inmacometal”, urmează a fi admisă, deoarece atât în ședința de judecată, cât și reieșind din materialele dosarului au fost probate fapte și înscrisuri privind prejudiciul material cauzat întreprinderii date, ca urmare a acțiunilor infracționale comise de inculpatul Onei S.

Din considerentele că instanța de apel a stabilit că inculpatul Onei S. a acționat cu vinovăție și prin acțiunile sale a cauzat un prejudiciu material în mărime de 237 446 lei întreprinderii nominalizate, a fost admisă integral acțiunea civilă înaintată de către S.A. „Inmacometal” în cuantumul solicitat.

6. Nefiind de acord cu soluțiile adoptate de instanțele ierarhic inferioare, avocatul Șchiopu V., acționând în numele inculpatului, a declarat recurs ordinar solicitând casarea acestora și pronunțarea unei hotărâri de achitare în privința lui Onei S. pe toate capetele de învinuire.

Recurentul a menționat că inculpatul nu și-a recunoscut vina de cele incriminate în baza art. 191 și 361 Cod penal pe tot parcursul judecării cauzei. Astfel, având în vedere art. 6 din CEDO, art. 16, 52, 60 Cod penal, art. 8 alin. (2), (3), 384, 385, 389 alin. (1), 390 alin. (1) pct. 1) din Cod de procedură penală, apărătorul consideră că în cauza deferită spre judecare faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunilor imputate, iar probele acumulate sunt insuficiente pentru condamnarea lui Onei S. în baza acestora.

Totodată, în textul recursului ordinar se menționează că partea acuzării nu a adus

nici o probă precum că Onei S. a avut în administrarea sa pretinsele sume delapidate, însă unul din semnele componente ale infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal, constă în aceea că bunurile delapidate să fie transmise în administrare inculpatului. La caz, se conchide că în întreprinderea respectivă, de unde se pretinde că au fost delapidate fondurile bănești, erau angajați contabili și casieri, care trebuiau să-și exercite atribuțiile funcționale în conformitate cu normele legale și în special, ghidându-se de Hotărârea Guvernului Nr. 764 din 25.11.1992 privind aprobarea normelor pentru efectuarea operațiunilor de casă în economia națională a Republicii Moldova.

Din materialele dosarului nu se constată din ce moment și în baza cărui act a apărut la inculpat dreptul de administrare a finanțelor întreprinderii date.

De asemenea, din declarațiile martorilor audiați în instanța de judecată s-a stabilit cu certitudine că salariile au fost achitate integral persoanelor menționate în actul de învinuire, iar volumul de lucru pentru care aceștia au fost contractați, la fel, a fost efectuat în măsură deplină de către dînșii.

Partea apărării consideră că lipsa unuia din elementele componente ale infracțiunii duce la imposibilitatea cercetării penale și a condamnării persoanei.

În sensul art. 191 prin *administrator* se înțelege acel angajat în a cărui atribuții de serviciu intră efectuarea de acte, de dispoziții cu privire la bunurile și mijloacele ce aparțin unei unități publice sau private, *gestionar* este angajatul care exercită, ca atribuții principale de serviciu, primirea, păstrarea și eliberarea de bunuri și mijloace ce aparțin întreprinderii.

Potrivit comentariului Codului penal al Republicii Moldova, se evidențiază soluții din practica recentă a Curții Europene a Dreptului Omului (CtEDO), a Curții Supreme de Justiție, potrivit cărora se sugerează că: „... *angajatul care efectuează operațiunile de manipulare sau are bunurile în pază, fără a avea ca principalele atribuții de serviciu primirea, păstrarea și eliberarea lor, nu are calitate de gestionar și în consecință dacă sustrage acele bunuri, nu săvârșește infracțiunea de delapidare, ci infracțiunea de furt*”, iar în cazul nostru banii întreprinderii erau primiți, păstrați și eliberați de contabilitate, nu de inculpat.

Altfel spus, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, nu s-a dovedit faptul comiterii de către Onei S. a delapidării averii străine prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, din care considerente inculpatul urmează a fi achitat pe acest episod.

Cît privește acuzația adusă lui Onei S. de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța de fond corect a dispus achitarea inculpatului pe acest capăt de acuzare, deoarece fapta lui nu întrunește elementele infracțiunii imputate, iar instanța de apel eronat a dispus condamnarea lui Onei S. pe acest capăt de învinuire.

Totodată, așa cum se constată din actele cauzei inculpatul a fost învinuit de falsificarea semnăturilor lui Baltag A., însă în materialele cauzei nu se conțin careva

probe ce ar dovedi acest fapt, de exemplu un raport de expertiză grafologică ca și în cazul cu cet. Proaspăt S. și Proaspăt L., deși organul de urmărire penală l-a învinuit pe Onei S. de delapidarea bunurilor a S.A. „Inmacometal” în sumă totală de 237447 lei, nu a adus probe concludente și pertinente în acest sens.

Or, inculpatului i se incriminează că dînsul a falsificat datele privind activitatea angajaților întreprinderii, în particular avîndu-i în vedere pe: Onei T. Proaspăt L. Proaspăt S. și Baltag A., cît și falsificarea semnăturilor acestora privind primirea salariilor de către ultimii, însă aceste incriminări sunt probate doar prin două rapoarte de expertiză grafologică. Alte probe care ar demonstra falsificarea de către Onei S. a semnăturilor angajaților Proaspăt L. Proaspăt S. și Baltag A. la materialele cauzei nu se conțin și în ședința de judecată nu au fost cercetate.

Contrar celor stabilite de instanța de apel, partea apărării opinează că inculpatul și-a onorat obligațiunile sale de serviciu, activînd în limitele competenței și în baza statutului întreprinderii pe care o gestiona, iar persoanele: Onei T. Proaspăt L. Proaspăt S. și Baltag A., au fost angajate legal la serviciu și au executat lucrările pentru care au primit ulterior salariu.

În astfel de circumstanțe, acuzația adusă inculpatului S. Onei precum că a angajat formal la serviciu pe cet. T. Onei, S. Proaspăt, L. Proaspăt și A. Baltag nu poate fi reținută de instanța de judecată ca dovedită, or din probele administrate în ședința de judecată se conchide contrariu.

Cît privește acuzația adusă lui S. Onei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, recurentul a specificat că potrivit actului de învinuire Onei S. a fost acuzat de întocmirea și semnarea lunară a tabelelor în care introducea date false precum că T. Onei, S. Proaspăt, L. Proaspăt și A. Baltag au activat în cadrul întreprinderii S.A. „Inmacometal”, pe care le transmitea în contabilitate pentru întocmirea listelor de plată a salariilor angajaților respectivi. Din declarațiile martorului E. Batîr, date în ședința de judecată, s-a stabilit că tablele de pontaj a angajaților se întocmeau de ea personal pentru care fapt dînsa și le semna, iar S. Onei, în calitate de director, numai le confirma prin semnătură. Alte probe privind întocmirea de către inculpat a acestor table, organul de urmărire penală nu a acumulat și în ședința de judecată nu au fost administrate.

Totodată, inculpatul a fost acuzat de confecționarea, deținerea, vînzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, iar în sensul Codului penal documentele oficiale care acordă drepturi pot fi: diplome, adeverințe despre absolvirea studiilor, permisul de conducere, adeverință de pensionar, licență, patentul, ordinul - adică acte emise de o autoritate de drept public sau privat.

Tabelele de pontaj de întocmirea și semnarea cărora este învinuit inculpatul nu reprezintă în sensul art. 361 Cod penal, documente oficiale care acordă drepturi și obligații. Din aceste considerente, partea apărării opinează că în acțiunile inculpatului se constată lipsa laturii obiective a infracțiunii imputate și prevăzute de art. 361 alin. (2)

lit. d) Cod penal.

O altă eroare de drept, care este menționată de recurent se referă la aceea că instanța de apel a încălcat normele procesuale, în particular prevederile art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală, care stipulează că instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. Mai mult ca atât instanța de apel a apreciat critic depozițiile martorilor din prima instanță, care nu au fost contestate de părți și a luat ca bază depozițiile martorilor de la urmărirea penală, care nu s-au confirmat în prima instanță, dar nici nu au fost verificate de instanța de apel.

Instanța de apel, în decizie a indicat doar superficial că probele aduse în sprijinul învinuirii inculpatului, nepronunțându-se asupra motivelor specificate în apel, fără a face o analiză amplă a declarațiilor părților vătămate și a martorilor pe caz, care ar confirma vinovăția acestora. Instanța de apel și-a motivat soluția doar în baza prevederilor teoretice, fără a face o motivare plauzibilă. Aceasta s-a referit, în mod exhaustiv, la probele prezentate în sprijinul învinuirii, fără a rezolva fondul cauzei, a reîncadrat acțiunile inculpatului în baza art. 191 alin. (5) Cod penal și procedând în asemenea mod, instanța de apel a ignorat prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală, a adoptat o hotărîre ilegală și neîntemeiată, motiv pentru care decizia adoptată urmează a fi casată.

De drept, recursul avocatului este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) și 12) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu dispoziția art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul și avocatul V. Castraveț, care acționează în numele părții vătămate, au depus referință privitor la opinia lor asupra recursului ordinar declarat de către avocatul Șchiopu V. în numele inculpatului, menționînd că consideră neîntemeiate argumentele apărătorului privitor la condamnarea lui Onei S. în baza art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal și solicitînd respingerea recursului ca inadmisibil.

8. Judecînd recursul ordinar, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, pentru considerentele ce urmează.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, judecînd recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea parțială a hotărîrii atacate, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri de achitare a inculpatului pe un capăt de acuzare, atunci cînd eroarea judiciară poate fi corectată de către instanța de recurs la etapa judecării acestuia.

Or, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci cînd se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărîri ilegale, totodată verificînd subsidiar dacă s-a aplicat corect legea

la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Astfel, Colegiul lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanei care l-a declarat.

În susținerea acestei ipoteze, călăuzitoare sunt și prevederile expuse în pct. 14.7 a Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, //*Buletinul CSJ a RM 7/10, 2006*, cu modificările ulterioare, unde este stipulat că, în sensul cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sînt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvîrșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art.101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept, pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea se referă la: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept penal, procesual-penal, contravențional ori civil au fost corect aplicate.

Prin urmare, Colegiul lărgit constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze de către instanța de apel, iar erorile admise de instanța nominalizată pot fi corectate în ordinea procedurii de judecare a recursului ordinar declarat de avocatul Șchiopu V. în numele inculpatului Onei S. ținînd, totodată, seama și de prevederile stipulate în art. 425 Cod de procedură penală.

Așadar, din analiza textuală a recursului declarat de apărătorul inculpatului, Colegiul lărgit conchide că, în esență, recurentul nu este de acord cu soluția adoptată de instanțele ierarhic inferioare privitor la dispunerea condamnării inculpatului în baza art. 191 și 361 Cod penal, invocînd că probatoriul administrat, la caz, nu demonstrează indubitabil vinovăția acestuia de cele incriminate.

Însă, contrar alegațiilor expuse de recurent, Colegiul lărgit menționează că instanța de apel a adoptat o decizie legală și întemeiată, în partea ce ține de dispunerea condamnării lui Onei S. în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, care corespunde tuturor exigențelor legislației procesual penale, iar criticele apărătorului pe marginea acestui capăt de învinuire sunt vădit nefondate.

Astfel, conform art. 384 alin. (3), 410 alin. (1), 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, este obligată să verifice

legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, iar rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării unei alte soluții, decît cea la care a ajuns instanța de fond.

Așa cum se constată din materialele cauzei, instanța de apel și-a motivat soluția privitor la condamnarea lui Onei S. în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, or aceasta cuprinde temeuriile de fapt și de drept care au dus, la caz, la adoptarea soluției expuse în pct. 4 din prezenta decizie.

Cu referire la cele invocate de recurent precum că, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, prin ce a încălcat exigențele stipulate de art. 6 al CEDO, Colegiul lărgit amintește că, potrivit aceleiași jurisprudențe constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, motivarea hotărîrii este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atîta timp cît sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărîrii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza de față. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și a concluzionat corect ca aceasta se circumscrie încadrării juridice anume în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, potrivit căreia Onei S. a și fost condamnat.

De altfel, din materialele dosarului rezultă, că instanța de apel la verificarea criticelor invocate de apelanți pe marginea corectitudinii încadrării juridice a faptelor inculpatului în baza art. 191 Cod penal, a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 27, 99 - 101 Cod de procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate, le-a verificat minuțios, dîndu-le o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblul lor au confirmat vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, și anume, delapidarea verii străine adică *însușirea ilegală a bunurilor altei persoane încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari și cu folosirea situației de serviciu.*

La fel, Colegiul lărgit reține că, în conformitate cu prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și conform materialelor din dosar, ajungînd la concluzia că sentința atacată urmează a fi casată, cu dispunerea condamnării lui Onei S. în baza art. 191 alin. (5) Cod penal.

Colegiul ține să menționeze că, delapidarea averii străine prevăzută la art. 191 Cod penal, reprezintă însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în

administrarea vinovatului, cu folosirea situației de serviciu și cauzarea de daune în proporții deosebit de mari.

Totodată, urmează a fi menționat că delapidarea averii străine este o infracțiune materială, ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau de a dispune ilegal de bunurile altuia la propria dorință. Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 191 Cod penal se realizează prin sustragere, astfel, făptuitorul săvârșește luarea bunurilor ce-i sunt străine, dar care la moment se află în posesia lui legitimă, el profitând de atribuția de a administra aceste bunuri.

Prin urmare, în cazul delapidării averii străine, făptuitorul este persoana căreia bunurile i-au fost încredințate în temeiul legii. Însă acestea i-au fost încredințate pentru executarea unor atribuții strict determinate, nu pentru a fi sustrate.

Latura subiectivă a delapidării se exprimă prin intenție directă, la calificare fiind necesar un scop obligatoriu – scopul de cupiditate.

De rînd cu cele menționate mai sus instanța de recurs reține că, scopul utilizării bunurilor sustrate nu poate influența la calificarea acțiunilor făptuitorului.

Astfel, însușirea în sensul art. 191 Cod penal, constă în scoaterea bunului din patrimoniul proprietarului și luarea acestuia în stăpînirea făptuitorului, care poate dispune de acesta conform voinței sale.

La caz, toate elementele constitutive ale infracțiunii de delapidare a averii proprietarului în proporții deosebit de mari au fost demonstrate de acuzatorul de stat prin acumularea probelor concludente și pertinente, potrivit cărora se poate de fundamentat concluzia despre vinovăția inculpatului de cele incriminate în actul de sesizare a instanței.

Or, în fapt, decizia instanței de apel în această parte corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, iar instanța de apel a dat răspuns la toate argumentele invocate de apelanți, specificînd motivele pe care și-a întemeiat soluția.

Un alt aspect invocat de partea apărării în cererea de recurs s-a referit la chestiunea de apreciere a probelor, deci recurentul consideră că instanța de apel a încălcat prevederile legale și nu a apreciat fiecare probă administrată și cercetată în cauza deferită judecării, prin prisma pertinentei, utilității și concludenței, admițînd astfel o eroare gravă de fapt, care în consecință a dus la dispunerea condamnării eronate a inculpatului.

Asupra celor invocate se impune mențiunea că, chestiunea de apreciere a probelor dată de instanțele ierarhic inferioare, invocată de recurent, ține de starea de fapt a cauzei, iar stabilirea acesteia este de competența instanței de fond și apel. Prin urmare, în lumina jurisprudenței constante a Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție, se reține că regula generală desprinsă din dispozițiile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că la etapa de judecare a recursului ordinar instanța de recurs verifică

erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în baza temeiurilor stipulate expres de norma respectivă, dar nu apreciază sau face o reapreciere a stării de fapt reținute în speță. Deci, Colegiul lărgit nu va examina criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice.

De asemenea, Colegiul lărgit reține că criticile formulate de recurent în recursul ordinar declarat, cu privire la dispunerea condamnării lui Onei S. în baza art. 191 Cod penal, au format obiect de discuție la judecarea cauzei penale în instanța de apel și, cărora instanța de apel, le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în hotărârea adoptată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin.(2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a hotărârii recurate în această parte, nu s-au stabilit, or concluzionând asupra celor expuse, instanța de recurs consideră că în prezenta cauză nu se constată eroarea de drept prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

În continuare, Colegiul lărgit constată din textul recursului declarat, că recurentul critică soluția instanței de apel, întrucât instanța a pus la baza condamnării lui Onei S. pe art. 361 Cod penal, probele aduse de acuzatorul de stat, neluând în considerație celelalte probe aduse de partea apărării în probarea nevinovăției inculpatului și în așa mod examinând unilateral cauza deferită spre soluționare.

În același context, Colegiul lărgit statuează și asupra stipulărilor din art. 1 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Potrivit art. 113 Cod penal, atît prima instanță, cît și cea de apel, era obligată să deducă din actele cauzei „... determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală”.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs apreciază drept întemeiate criticile recurentului privitor la ilegalitatea deciziei instanței de apel în privința lui Onei S., și anume în partea ce ține de condamnarea acestuia pe capătul de învinuire incriminat în baza art. 361 Cod penal, iar în susținerea acestei statuări se aduce următoarea argumentare, în fapt și în drept.

Așadar, amintim că instanța de fond a dispus achitarea inculpatului în baza art. 361 Cod penal, din motiv că faptele lui nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii nominalizate, după care instanța de apel, casînd sentința, a dispus condamnarea lui Onei S. în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu stabilirea pedepsei de 2 ani închisoare și a apreciat că tablele de pontaj semnate de către inculpat sunt acte oficiale false care cad sub incidența dispoziției art. 361 Cod penal.

Colegiul lărgit, făcînd referire la practica judiciară, menționează că infracțiunea prevăzută de art. 361 Cod penal atentează la ordinea stabilită a autentificării documentale a faptelor ce au importanță juridică.

Obiectul material al faptei infracționale analizate îl reprezintă documentele oficiale false. Latură obiectivă constă în fapta prejudiciabilă care se concretizează în acțiunea de confecționare, deținere, vânzare sau folosire a documentelor oficiale false, care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni.

Înțelesul noțiunii de *falsificare* constă atât în modificarea totală a documentelor oficiale, cât și în introducerea în document a unor informații falsificate. Aceasta se poate realiza prin următoarele modalități: ștergerea, adăugarea, corectarea conținutului textului, schimbarea datei, falsificarea semnăturii persoanei cu funcții de răspundere etc.

Folosirea documentelor falsificate, constă în acțiunile de vânzare, dăruire, schimb și alte forme de transmitere spre folosire de către alte persoane contra plată sau gratis. Componenta de infracțiune este formală și se consideră consumată din momentul falsificării sau confecționării obiectelor indicate în dispoziția articolului.

Latura subiectivă se realizează prin intenție directă. Este necesar ca falsificarea să fie efectuată în scopul folosirii documentelor, de către infractori sau de către alte persoane.

Conform art. 52 Cod penal, se consideră componentă de infracțiune totalitatea semnelor obiective, stabilite de legea penală, ce califică o faptă prejudiciabilă drept infracțiune concretă. Lipsa unei părți componente ale infracțiunii echivalează cu lipsa elementelor constitutive a infracțiunii, iar în condițiile cînd din învinuirea adusă lipsesc caracteristici care sînt obligatorii pentru componenta de infracțiune, instanța de judecată urmează să pronunțe o hotărîre de achitare în privința persoanei puse sub învinuire.

Or, analizînd hotărîrea atacată, Colegiul lărgit apreciază ca greșite concluziile instanței de apel privind condamnarea inculpatului Onei S. în baza art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, întrucît procedîndu-se în asemenea mod, instanța a admis încălcarea art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene, potrivit căruia - „... orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa”.

Deci, constatările generale privitor la vinovăția inculpatului Onei S. în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, care au fost făcute de instanța de apel, nu pot fi reținute de instanța de recurs ca o argumentare suficientă privind vinovăția ultimului, prin prisma exigențelor prescrise de art. 6 CEDO, mai mult fiind eronat apreciate de către instanța respectivă normele de drept material relevante cauzei.

Așadar, pe acest capăt de învinuire, se conchide că instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, acceptând niște concluzii de ordin general, cu privire la interpretarea noțiunii de act oficial fals, fără a ține seama de recomandările Curții Supreme de Justiție în acest sens.

Potrivit orientărilor de practică judiciară expuse în textul deciziei nr. 4-1ril-2/2014 din 20 martie 2014 a Colegiului penal a Curții Supreme de Justiție, care au avut ca obiect de dispută interpretarea noțiunii de „act oficial”, care cade sub incidența art. 361 Cod penal, de către Colegiul penal s-a statuat:

„Astfel, se evidențiază concluzia că documentul oficial este acel document care emană de la o autoritate publică de orice nivel sau care provine de la un terț, dar primit de o autoritate. Deci, noțiunea „document oficial” se referă nu doar la „documentele eliberate de autoritățile publice”, dar și la „documentele prezentate autorităților publice”.

În această ordine de idei, luând în considerare conținutul art. 6 al Legii RM privind accesul la informație, documentul oficial poate să apară și sub forma documentului privat, pus la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale în condițiile legii de către alți subiecți de drept. În dependență de autorul documentului privat, ele pot fi documente private întocmite de persoane fizice sau documente private întocmite de persoane juridice de drept privat. Trebuie de menționat că, în primul rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt supuse procedurii publice de autentificare a documentelor create. Tocmai această procedură conferă documentului un caracter oficial, adică un caracter de drept public.

În al doilea rând, documentele care emană de la particulari se consideră documente oficiale atunci când asemenea documente sunt primite oficial de persoana juridică de drept public, după care se află la dispoziția acestei persoane în legătură cu soluționarea problemei reprezentând obiectul de referință al documentelor primite. Deci, documentelor private li se recunoaște posibilitatea de a deveni documente oficiale. Momentul convertirii documentelor private în documente oficiale este desemnat prin punerea acestuia la dispoziția organelor sau a persoanelor oficiale în condițiile legii. În concluzie - momentul înregistrării documentului privat de către organul sau persoana oficială este momentul convertirii documentului privat în document oficial. Așadar, punerea la dispoziția organelor sau persoanelor oficiale a documentelor private în cazul în care sunt îndeplinite condițiile legii, conferă acestor documente aptitudinea de a evalua în obiect material (produs) al infracțiunilor prevăzute de art. 332 Cod penal, falsul în acte publice și art. 361 Cod penal, confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale. În acest context apare necesitatea evidențierii faptului că noțiunea „document oficial” din art. 332 Cod penal are o întindere mai mare decât noțiunea „document oficial care acordă drepturi sau eliberează de obligații” din art. 361 Cod penal. Aceasta pentru că prima

noțiune nu e restrânsă prin adaosul „care acordă drepturi sau eliberează de obligații”. De aceea, nu oricare document oficial acordă drepturi sau eliberează de obligații. În art. 332 Cod penal, prin „document oficial” se au în vedere și acele documente oficiale care nu acordă drepturi, nici nu eliberează de obligații. O cerință obligatorie, în sensul alin. (1) al art. 361 Cod penal, este că confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false trebuie neapărat să acorde drepturi sau să elibereze de obligații.”

În consecință, având în vedere cele expuse Colegiul lărgit conchide că în esența sa, tabelul de pontaj nu reprezintă un act oficial, așa cum s-a reținut de către instanța de apel în partea descriptivă a deciziei adoptate.

Prin urmare, tabelul de pontaj nu subscrie noțiunea de document oficial în sensul obiectului material al infracțiunii prevăzute de art. 361 Cod penal.

Din atare considerente, după cum a fost specificat mai sus, lipsa unei părți componente ale infracțiunii echivalează cu lipsa elementelor constitutive a infracțiunii, la caz, lipsește latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, iar persoana pusă sub învinuire pe acte capăt de acuzare, adică Onei S., urmează a fi achitat, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii incriminate.

În lumina lacunelor expuse supra, Colegiul lărgit constată că erorile procesuale admise de către Curtea de apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și urmează a fi corectate în ordinea procedurii de judecare a recursului ordinar declarat de avocatul Șchiopu V., iar încălcările expuse pe larg în prezenta decizie determină incontestabil Colegiul lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa parțial decizia instanței de apel și de a pronunța o hotărâre de achitare în privința lui Onei S. pe art. 361 Cod penal, întrucât s-a statuat că în acțiunile inculpatului nu se conțin elementele componente de infracțiune respective.

9. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Șchiopu Virgiliu în numele inculpatului Onei Serghei, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui **Onei Serghei Nicanor** și pronunță o nouă hotărâre după cum urmează:

Onei Serghei Nicanor se achită de sub învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute la art. 361 alin. (2) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Onei Serghei Nicanor se consideră condamnat în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, stabilindu-i-se o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 8 (opt) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei inculpatului se calculează din data reținerii.

În rest, dispozițiile deciziei se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 14 aprilie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Petru Moraru